

SROČNOST

Zbirne imenice **djeca, braća, gospoda i vlastela** se sklanjaju kao imenice ženskoga roda u jednini (djeca, djece, djeci - kao žena, žene, ženi), slažu se s predikatom kao da je riječ o imenicama srednjega roda u množini.

Djeca su nemirna.

Gospoda su umišljena

Imenica **djeca** sročna je dakle s predikatom kao što bi bila sročna imenica **sela**.

Sela su nenaseljena.

Slično se ponašaju i **brojevine imenice** tipa **dvojka, obojica, trojica, šestorica**. *Obojica su se javila.* - s tim da kod njih dolazi u obzir i sročnost s predikatom muškoga roda u množini. *Obojica su se javili.* No takva je uporaba svojstvena razgovornomu stilu.

Vezani spojevi riječi sastavljeni od promjenjivih glavnih brojeva i imenica muškoga ili srednjega roda tipa **dva prijatelja, oba grada, tri čovjeka ili četiri sela** se prema predikatu ponašaju kao da su imenice srednjega roda u množini

Dva prijatelja nisu mogla dalje.

Četiri su sela spaljena.

Kad iza brojeva dolaze imenice muškoga roda, dolazi u obzir i sročnost s predikatom u množini muškoga roda.

Dva prijatelja nisu mogli dalje.

Takva je uporaba rijetka i obilježena (razgovorni stil)

Zbirne imenice tipa **lišće, cvijeće, granje, trnje, perje** i itd., koje su po obliku imenice srednjega roda u jednini, sročne su s predikatom koji je također srednjega roda u jednini.

Lišće je opalo.

Perje je svuda letjelo.

Zbirne imenice tipa **paščad, guščad, telad, unučad, čeljad** itd., imaju i gramatičku sročnost, pa se onda ponašaju kao imenice ženskoga roda u jednini.

Došla im je unučad.

I semantičku sročnost pa se onda ponašaju kao imenice srednjega roda u množini,

Došla su im unučad.

Brojevine imenice tipa **dvoje, oboje, troje** i brojevine imenice tipa **petero, šestero, sedmero** itd. u službi subjekta sročne su s predikatom srednjega roda u jednini.

Dvoje je nekud odlutalo.

Petero je nestalo.

Sročnost višičlanoga subjekta s predikatom

Složene rečenice ili niz rečenica s različitim subjektima često se ostvaruje i kao jedna rečenica s više subjekata.

Marko i Ivan dolaze sutra.

U takvim slučajevima vrijede posebna pravila o sročnosti subjekata s predikatom, jer subjekti mogu biti različita roda i broja, pa se javljaju kolebanja. Postoji šest pravila. Prva četiri odnose se na subjekte u jednini, a ostala dva na subjekte u množini:

1. Subjekti muškoga roda slažu se s predikatom istoga roda u množini.

Susjed i njegov sin otputovali su jutros rano.

2. Subjekti ženskoga roda slažu se s predikatom istoga roda u množini.

Ana i njezina prijateljica otišle su na ples.

3. Subjekti srednjega roda slažu se (i to isključivo!) s predikatom muškoga roda u množini.

4. Subjekti različita roda slažu se s predikatom muškoga roda u množini.

Susjed i Ana otišli su ranije.

Majka i dijete dobro su se osjećali.

5. Subjekti istoga roda u množini slažu se s predikatima istoga roda u množini.

Sastali su se susjedi i prijatelji.

6. Uz subjekte različita roda u množini predikat može biti:

a. onoga roda kojem je bliži (ukoliko ih je više od dva) subjekt.

Presušile su rijeke, jezera i izvori; Presušili su izvori, jezera i rijeke; Presušila su jezera, izvori i rijeke; Srušeni su gradovi i sela; Srušena su sela i gradovi;

Zaboravljena su brda i doline; Zaboravljene su doline i brda

ili, rjeđe:

b. u množini muškoga roda

Presušili su rijeke, jezera i izvori; Presušili su jezera, rijeke i izvori; Srušeni su sela i gradovi; Zaboravljeni su brda i doline; Zaboravljeni su doline i brda.